

steunpuntthema dat bestaat sinds 2001. De Vlaamse Regering erkende op 4 december 2020 het huidige consortium (KUL, UGent, UA, UHasselt), met als promotor-coördinator prof. dr. Annie Hondeghem, als Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing 2021-2025. De ondertekende beheersovereenkomst die de werking en erkenning van het steunpunt regelt, werd op 18 december 2020 aan de Vlaamse Regering meegedeeld.

2. INHOUD

A. SITUERING

Het regelgevend kader voor het Programma Steunpunten voor Beleidsrelevant Onderzoek blijft onverkort van toepassing. We verwijzen hierbij naar het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid, en meer in het bijzonder naar de artikelen 2, 19°, en 63/13, en het besluit van de Vlaamse Regering van 15 september 2006 betreffende de steunpunten voor beleidsrelevant onderzoek. Artikel 2, 19°, van voormeld decreet definieert een steunpunt als “een entiteit van één initiërende associatie, universiteit, hogeschool of instelling voor postinitieel onderwijs in de Vlaamse Gemeenschap” met als opdracht (art. 63/13 §1) “het verzamelen, analyseren en ontsluiten van beleidsrelevante gegevens, het uitvoeren van beleidsrelevant wetenschappelijk onderzoek en het verlenen van wetenschappelijke dienstverlening”.

In hogervermelde conceptnota werd gesteld dat het de beleidsdomeinen vrij staat om de steunpuntenstructuur te gebruiken om de kennisnoden van het beleid in te vullen en dat ze zelf de werkwijze, de duur, de vorm en de inhoud (van de oproep, selectie- en erkenningsprocedure, ...) kunnen bepalen. Aldus werd de coördinatie van de procedure (en werking) van de Steunpunten voor Beleidsrelevant Onderzoek toevertrouwd aan de functioneel aansturende ministers van elk beleidsdomein.

Binnen het beleidsveld 'binnenlands bestuur en stedenbeleid' blijft er nood aan een wetenschappelijke ondersteuning van het beleid. In het licht hiervan en vermits de erkenningstermijn van het huidige steunpunt, zoals bepaald in de beheersovereenkomst, loopt tot 31 december 2025, wordt voor rekening van de beleidsvelden 'binnenlands bestuur en stedenbeleid' een nieuwe oproep gelanceerd tot het indienen van voorstellen tot erkenning en financiering van een Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing (SBV).

B. DOELSTELLINGEN

De doelstellingen van het Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing (SBV) zijn velerlei:

- Via de steunpuntformule wordt gestreefd naar een wetenschappelijke onderbouwing van het beleid en het beheer van de Vlaamse overheid. Deze onderbouwing is onafhankelijk en objectief.
- Er wordt gestreefd naar flexibiliteit en wendbaarheid in het beleidsgericht onderzoek door de nadruk op jaarlijkse onderzoeksagenda's die kaderen in een ruimer overkoepelend thema.
- Via het steunpunt wordt wetenschappelijke knowhow toegankelijk gemaakt en zo veel als mogelijk verspreid binnen de Vlaamse overheid en de Vlaamse samenleving.
- Het steunpunt brengt kritische massa m.b.t. onderzoek samen en bevordert multidisciplinariteit, zowel binnen het steunpunt, alsook in de relatie met de andere bestaande steunpunten.
- Via de steunpuntenformule is er over een periode van 5 jaar onderzoekszekerheid voor de Vlaamse overheid en voor het gekozen consortium. Op deze manier moet niet elk jaar en voor elk apart spoor een zware procedure worden opgestart.

- De voorgaande steunpunten Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen / Bestuurlijke Vernieuwing werden positief geëvalueerd. Daar waar er nog werkpunten werden geformuleerd, is gepoogd om dit te ondervangen bij de uitwerking van dit nieuwe steunpunt, met nog meer nadruk op bijvoorbeeld principes zoals beleidsrelevantie en de doorvertaling naar het beleid.

C. ERKENNING EN FINANCIERING VAN EEN STEUNPUNT BESTUURLIJKE VERNIEUWING

Het voormeld reglementair kader bepaalt dat met het oog op de voortzetting van een steunpunt de Vlaamse Regering vijfjaarlijks thema's vastlegt die in aanmerking komen voor erkenning en financiering als steunpunt. Op basis van die thema's wordt dan een nieuwe oproep gepubliceerd voor het indienen van kandidaatstellingen.

De voorliggende nota aan de Vlaamse Regering betreft de oproep tot erkenning en financiering van een Steunpunt voor het thema bestuurlijke vernieuwing en kadert zowel binnen de contouren van de conceptnota aan de VR d.d. 3 juli 2015 (cf. responsabilisering van de beleidsdomeinen) als binnen de hierboven aangegeven en bestaande regelgeving voor de steunpunten.

Het steunpunt zal instaan voor de uitvoering van onderzoeksbehoeften van het beleidsveld binnenlands bestuur en stedenbeleid. Het meerjarenplan beschrijft op hoofdlijnen de onderzoekslijnen die tijdens de periode 2026-2030 verder worden uitgediept in jaarplannen waarin de opdrachtgever de verwachtingen op het vlak van beleidsrelevante output ten aanzien van het steunpunt vastlegt. Het zwaartepunt van de onderzoeksagenda van het steunpunt ligt bij de jaarplannen. Het steunpunt zal jaarlijks in functie van het jaarplan van de opdrachtgever en het beschikbare budget een jaarprogramma voorstellen, dat na advies door de stuurgroep, moet worden goedgekeurd door de functioneel aansturende minister. Daarnaast kunnen binnen de doelstellingen van het meerjarenplan aan het steunpunt (ad hoc) bijkomende opdrachten voor verdere uitdieping, verzameling, ontsluiting van informatie, valorisatie van resultaten, ... worden gevraagd met bijhorende financiering.

Het Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing wordt belast met onderzoek rond de volgende vijf onderzoekslijnen waarbinnen verschillende onderzoeksprojecten vorm kunnen krijgen:

1. Versterken van de betrokkenheid bij de lokale democratie
2. Bouwen aan vertrouwen vereist een inzet op integriteit en deontologie
3. Duurzame financiering en financiën als hoeksteen van bestuurskracht
4. Sociale relaties en HR-beleid in lokale besturen
5. Lokaal – regionaal – provinciaal – Vlaams: ons beleid over tussenliggende structuren onder de loep

Er wordt per onderzoeksproject een begeleidende werkgroep opgericht die instaat voor de meerjarenplanning, jaarplanning en rapportering van het onderzoeksproject aan de stuurgroep en die minstens driemaal per jaar samenkomt: bij de aanvang om de opdracht en de onderzoeksmethodiek te verfijnen en af te stemmen op de verwachtingen van de stuurgroep; halftijds voor de rapportage van de werkzaamheden tot dan; voor het einde van het jaar voor de rapportering over de werkzaamheden en de eventuele planning voor het volgende jaar. Daarnaast wordt een periodieke rapportering m.b.t. de voortgang van het onderzoek voorzien naar de begeleidende werkgroep.

De begeleidende werkgroep bestaat uit het betrokken kabinet, de administratie en de betrokken onderzoekers. De werkgroep kan beslissen om daarnaast ook een klankbordgroep in het leven te roepen waarbij derden worden betrokken.

////////////////////////////////////

D. JAARLIJKE FINANCIERING VAN HET STEUNPUNT BESTUURLIJKE VERNIEUWING

Ik zal als functioneel aansturende minister, binnen de perken van de beschikbare kredieten zoals goedgekeurd door het Vlaams Parlement, instaan voor de financiering van het Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing. Die financiering bedraagt maximaal 418.000 EUR op jaarbasis.

E. VOORGESTELDE WERKWIJZE EN PLANNING VOOR DE ERKENNING

De lopende beheersovereenkomst met het huidige Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing eindigt op 31 december 2025. We wensen van start te gaan op 1 januari 2026. Daarom stellen we volgende timing voorop.

Indicatieve timing

- Einddatum voor het indienen van voorstellen: 15 september 2025.
- Conclusies wetenschappelijke en beleidsrelevante beoordeling: 29 september 2025.
- Principiële beslissing van de Vlaamse Regering over de voorgestelde erkenning als steunpunt: streefdatum: 17 november 2025.
- Opstellen en ondertekenen van de beheersovereenkomst en bijhorende bijlagen in overleg met de geselecteerde onderzoeksgroep, door de functioneel aansturende minister die hiertoe gemandateerd is door de Vlaamse Regering: streefdatum tweede helft november.
- Mededeling aan de Vlaamse Regering van de beheersovereenkomst: 1 december 2025.
- Start van het nieuwe steunpunt: 1 januari 2026.

F. KRIJTLIJNEN VAN HET NIEUWE STEUNPUNT BESTUURLIJKE VERNIEUWING

Het oproepdocument

De oproep voor het nieuwe Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing is te vinden in bijlage. Het geselecteerde steunpunt wordt erkend voor een periode van vijf jaar.

Het oproepdocument is gebaseerd op de erkenningsprocedure die is opgenomen in het besluit van de Vlaamse Regering van 15 september 2006 betreffende de Steunpunten voor Beleidsrelevant Onderzoek.

De modelbeheersovereenkomst

Het betreft hier een model van beheersovereenkomst, geïnspireerd op de versie die door de voorbije generatie voor het steunpuntenprogramma werd gebruikt, maar aangepast op basis van de evaluatie en de eigen ervaringen en noden van het beleidsdomein.

Vermits het steunpunt wordt erkend door de Vlaamse Regering, wordt voorgesteld om de functioneel aansturende minister te mandateren de beheersovereenkomst met het door de Vlaamse Regering erkende steunpunt te onderhandelen, te ondertekenen en mee te delen aan de Vlaamse Regering.

G. BEOORDELING VOOR DE OPROEP

Voor de selectie van het steunpunt worden wetenschappelijke, beleidsrelevante en bestuurlijke beoordelingscriteria gehanteerd. Die criteria werden ook opgenomen in de oproep.

In uitvoering van de conceptnota beleidsrelevant onderzoek wordt de oproep, selectie- en erkenningsprocedure door de functioneel aansturende minister georganiseerd.

De functioneel aansturende minister geeft aan het Agentschap Binnenlands Bestuur de opdracht om advies uit te brengen over de ontvankelijkheid van de aanvragen en vraagt het Agentschap om de inschrijvers te toetsen aan de diverse selectiecriteria. De toetsing aan de selectiecriteria gebeurt aan de hand van de schaal “onvoldoende, voldoende, goed, zeer goed”. De functioneel aansturende minister bundelt en coördineert de adviezen en brengt een gemotiveerd voorstel uit bij de Vlaamse Regering omtrent de erkenning van het steunpunt en de betoelaging ervan.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Op basis van wat hiervoor is vermeld onder punt 2.D. over de jaarlijkse financiering van het Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing wordt een bedrag van maximaal 418.000 EUR voorzien vanuit volgend begrotingsartikel:

- SJO-1SMC2GA-WT: 418.000 EUR (binnenlands bestuur – een samenhangend beleid inzake de lokale en de provinciale besturen)

Repliek: Het is uitdrukkelijk het opzet van de steunpuntwerking om de beleidsagenda te onderbouwen op wetenschappelijke gronden. Om die reden onderstrepen de oproep en de modelbeheersovereenkomst sterk het belang van het jaarprogramma en de begeleidende werkgroepen. Op die manier worden in dialoog tussen de minister, het Agentschap voor Binnenlands Bestuur en de onderzoekers de onderzoeksactiviteiten voor het komende jaar vastgesteld – binnen de klijtlijnen van het meerjarenplan – en wordt de sterkst mogelijke doorstroming naar de beleidsvoorbereiding gegarandeerd.

Repliek: Wat betreft de indexerings werd de modelbeheersovereenkomst in overeenstemming gebracht met het voorbeeld aangehaald in het advies van de Inspectie Financiën. Wat betreft de reservevorming werd de bepaling in de modelbeheersovereenkomst behouden – conform het advies dat de Inspectie van Financiën verleende op 17 juli 2020. Dat advies stelde: “In het BVCO zijn volgende bepalingen inzake reserveopbouw voorzien: Maximaal 20% van het op jaarbasis toegewezen subsidiebedrag kan worden aangewend voor de aanleg van reserves. De totale gecumuleerde reserves kunnen maximaal 50% van het subsidiebedrag van de laatst gesubsidieerde werkingsperiode bedragen. Na motivering kan in de subsidiebeslissing of de rechtsgrond worden afgeweken van deze maximumpercentages (artikel 72 van het BVCO). De Inspectie van Financiën adviseert om deze maximumpercentages over te nemen in de beheersovereenkomst en geen afwijkingsmogelijkheid te voorzien.” De bepalingen in de modelbeheersovereenkomst voorzien geen afwijkingsmogelijkheid t.a.v. het BVCO.

B. ESR-TOETS

/

4. VERDER TRAJECT

////////////////////////////////////

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist

- haar goedkeuring te hechten aan de oproep voor een Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing, aan de voorgestelde financiering van dit steunpunt en het als bijlage toegevoegde oproepdocument met het oog op de publicatie van de oproep;
- haar goedkeuring te hechten aan de modelbeheersovereenkomst;
- minister Crevits te mandateren deze beheersovereenkomst met het door de Vlaamse Regering erkende steunpunt te onderhandelen en mee te delen aan de Vlaamse Regering;
- minister Crevits te belasten met de uitvoering van deze beslissing.

Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij
als functioneel aansturende minister

Hilde CREVITS

Bijlagen:

Bijlage 1 – Oproepdocument

Bijlage 2 – Modelbeheersovereenkomst

Bijlage 3 – Evaluatiedocumenten Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing 2021-2025

Bijlage 4 – Advies van de Inspectie Financiën

Bijlage 5 – Begrotingsakkoord

////////////////////////////////////